

Հ
Ն
Ե

Republic of Armenia

Vol 1

1918-1920

(In Armenian)

By

Edic Baghdasarian

**Հայկական Ուսումնասիրությունների Կենտրոն
Armenian Research Center**

ISBN: 978-1-927860-72-4

**Տորոնտո 2020 Toronto
www.Edic-Baghdasarian.com**

1

Էդիկ Բաղդասարյան

**Հայաստանի Հանրապետության
Պատմություն**

Հատոր Ա

Հայաստանի Առաջին Հանրապետություն

1918-1920

Էդիկ Բաղդասարյան

**Հայաստանի Հանրապետության
Պատմություն**

Հատոր Ա

Հայաստանի Առաջին Հանրապետություն

1918-1920

ISBN: 978-1-927860-72-4

2020

Տորոնտո – Կանադա

Բովանդակություն

Իրադրությունը Անդրկովկասում եւ Հայաստանում Փետրվարյան եւ Հոկտեմբերյան հեղափոխությունների շրջանում.....	7
Հայոց (արեւելահայ) Ազգային խորհրդի ստեղծումը.....	12
Հոկտեմբերյան հեղափոխության հաղթանակը, Իրադրությունը Անդրկովկասում եւ Հայաստանում.....	14
Թուրքահայաստանի մասին դեկրետը.....	18
Թուրք-անդրկովկասյան հարաբերությունները 1917 թ. վերջին եւ 1918 թ. սկզբներին.....	21
Երզնկայի զինադադարը, Ռազմաճակատի քայքայումը.....	21
Հայկական զորամիավորումների ստեղծումը: Թուրքերի հարձակումը.....	23
Բրեստ-Լիտովսկի հաշտությունը եւ Տրապիզոնի բանակցությունները.....	26
Թուրքական զորքերի ներխուժումը Արեւելյան Հայաստան,	28
Մայիսյան հերոսամարտերը.....	29
Հայաստանի առաջին հանրապետությունը.....	40
(1918թ. մայիս - 1920թ. նոյեմբեր-դեկտեմբեր).....	40
Հայաստանի Հանրապետության հռչակումը.....	40
Բաթումի պայմանագիրը.....	43
Բաքվի կոմունայի անկումը.....	51
ՀԱՅԵՐԻ ԳԱՂԹԸ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ՝ ԲԱԶԿԻ ԿՈՄՈՒՆԱՅԻ ԱՆԿՈՒՄԻՑ ՀԵՏՈՒ.....	59
Հայերի ցեղասպանությունը Ադրբեջանում.....	68
(1918-1920 թթ.).....	68
Հայաստանի առաջին հանրապետության իշխանության մարմինների ձեւավորումը.....	92
Հայաստանի Հանրապետությանը 1918-1920 թթ. Ազգային բանակի ստեղծումը.....	98

Առաջին ԶԶ	4	Հատոր 1
Հայաստանի առաջին հանրապետության օրուժը.....		118
Դիվանագիտական կապերի հաստատումը.....		131
Հայաստանի Հանրապետության խորհրդանիշները		134
Հայկական անկախ պետականության վերականգնման պատմական նշանակությունը		137
Հանրապետության հասարակական-տնտեսական եւ կրթամշակութային կյանքը.....		138
Գաղթականության վիճակը եւ ներգաղթի խնդիրը		140
Տնտեսության վերականգնմանը եւ զարգացմանը ուղղված միջոցառումներ.....		142
Կրթամշակութային կյանքը		144
Հանրապետության հասարակական-քաղաքական կյանքը		147
Քաղաքական կուսակցությունները		147
1920 թ. Մայիսյան ապստամբությունը		151
Թուրք-թաթարական խռովությունները.....		165
Հարաբերությունները հարեւան պետությունների հետ		167
Հանրապետության միջազգային դրությունը (1918թ.)		167
Հայ-վրացական հարաբերությունները.....		176
Հայ-ադրբեջանական հարաբերությունները.....		178
Հայաստանի առաջին Հանրապետությունը եւ Իրանը.....		181
Հայկական հարցը Փարիզի խաղաղության կոնֆերանսում:Սելրի պայմանագիրը		187
Հայկական պատվիրակությունները Փարիզի կոնֆերանսում		187
Սելրի պայմանագիրը		193
ԱԶԳԵՐԻ ԼԻԳԱՆ և ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԸ		199
Կիլիկիահայության վիճակը		204
Կիլիկիայի հայկական հարապետություն		205
Կիլիկիայի ազգաբնակչությունը.....		205
Հաճընի հերոսամարտը.....		206
Հայկական լեգեոն		211

Առաջին ՅՅ	5	Հատոր 1
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼԵԳԵՈՆԸ ԵՎ ԿԻԼԻԿԻԱՅԻ ԱՉԱՏԱԳՐՈՒՄԸ	214	
Կիլիկիայի հայկական իշխությունները	221	
Հայաստանը ռուս-թուրքական հարաբերությունների ոլորտում		
Հայ-ռուսական հարաբերությունները	228	
Քեմալական շարժումը եւ խորհրդա-թուրքական մերձեցումը.....	238	
1920 թ. թուրք-հայկական պատերազմը եւ		
Հայաստանի Հանրապետության անկումը.....	241	
Ալեքսանդրապոլի պայմանագիրը.....	250	
Երեւանի հայ-ռուսական բանակցությունները եւ		
1920 թ. դեկտեմբերի 2-ի համաձայնագիրը	260	
Համաձայնագիր ՌՍՖՍՀ լիազոր ներկայացուցչության եւ		
Հայաստանի Հանրապետության կառավարության միջեւ.....	262	